

Samhällskunskap

Åk 5

2012-08-20

Genom undervisningen i ämnet samhällskunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- reflektera över hur individer och samhällen formas, förändras och samverkar,
- analysera och kritiskt granska lokala, nationella och globala samhällsfrågor ur olika perspektiv,
- analysera samhällsstrukturer med hjälp av samhällsvetenskapliga begrepp och modeller,
- uttrycka och värdera olika ståndpunkter i till exempel aktuella samhällsfrågor och argumentera utifrån fakta, värderingar och olika perspektiv,
- söka information om samhället från medier, Internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet,
- reflektera över mänskliga rättigheter samt demokratiska värden, principer, arbetssätt och beslutsprocesser.

Innehåll

Individer och gemenskaper

- Sexualitet, könsroller och jämställdhet.
- Sociala skyddsnät för barn i olika livssituationer, i skolan och i samhället.

Information och kommunikation

- Informationsspridning och reklam i olika medier.
- Hur man urskiljer budskap, avsändare och syfte i olika medier med ett källkritiskt förhållningssätt.

Rättigheter och rättsskipning

- Samhällets behov av lagstiftning, några olika lagar och påföljder samt kriminalitet och dess konsekvenser för individen, familjen och samhället.
- De mänskliga rättigheterna, deras innebörd och betydelse, inklusive barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen.

Samhällsresurser och fördelning

- Privatekonomi och relationen mellan arbete, inkomst och konsumtion.
- Det offentliga ekonomien. Vad skatter är och vad kommuner, landsting och stat använder skattepengarna till.
- Ekonomiska villkor för barn i Sverige och i olika delar av världen. Några orsaker till, och konsekvenser av, välstånd och fattigdom.

Beslutsfattande och politiska idéer

- Vad demokrati är och hur demokratiska beslut fattas. Det lokala beslutsfattandet, till exempel i elevråd och föreningar. Hur individer och grupper kan påverka beslut.
- Politiska val och partier i Sverige. Riksdagen och regeringen och deras olika uppdrag. Politiska skiljelinjer i aktuella politiska frågor som har betydelse för eleven.

Så här arbetar vi

Det vanliga är att ämnet samhällskunskap integreras med övriga SO-ämnen samt svenskämnet. Ibland är det traditionell undervisning med genomgångar, diskussioner, par- och grupparbeten samt andra typer av arbetsuppgifter ex. Instuderingsfrågor eller dramatiseringar. Vi utgår ifrån olika källor ex. Läroböcker, faktaböcker och digitala medier. Vi arbetar kontinuerligt med frågor rörande dagsaktuella nyheter och händelser, både från Sverige, Europa och övriga världen. Genom praon får eleverna möjlighet att utveckla förståelsen för samhällsfrågor i närområdet.

Kunskapskrav för godtagbara kunskaper i slutet av åk 5

Eleven har grundläggande kunskaper om olika samhällsstrukturer. Eleven visar det genom att undersöka hur sociala, mediala, rättsliga, ekonomiska och politiska strukturer i samhället är uppbyggda och fungerar och beskriver då enkla samband inom olika samhällsstrukturer. I beskrivningarna kan eleven använda begrepp på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven kan utifrån något givet exempel föra enkla resonemang dels om hur individer och grupper kan påverka beslut på olika nivåer, dels om förhållanden som begränsar människors möjligheter att påverka.

Eleven kan undersöka elevnära samhällsfrågor ur något perspektiv och beskriver då enkla samband med enkla och till viss del underbyggda resonemang. Eleven värderar och uttrycker olika ståndpunkter i elevnära samhällsfrågor med enkla resonemang och till viss del underbyggda argument. Eleven redogör för innebörden av de mänskliga rättigheterna och barnets rättigheter och ger exempel på vad rättigheterna kan betyda för barn i olika delar av världen.

Eleven har grundläggande kunskaper om vad demokrati är och hur demokratiska beslutsprocesser fungerar och visar det genom att föra enkla resonemang om hur demokratiska värden och principer kan kopplas till hur beslut tas i elevnära sammanhang. Eleven kan söka information om samhället och använder då olika källor på ett i huvudsak fungerande sätt och för enkla resonemang om informationens och källornas användbarhet.

För centrala innehållet i Individer och gemenskaper betyder detta att eleven

- Vet att det finns olika typer av sexualitet, könsrollerna och jämställdheten ser olika ut beroende på var i världen man bor
- Vet var de kan söka hjälp i olika situationer, ex hos skolsköterskan, kurator eller BRIS

För centrala innehållet i Information och kommunikation betyder detta att eleven

- Vet hur man kan påverkas av både information och reklam i medier

För centrala innehållet i Rättigheter och rättsskipning betyder detta att eleven

- Känner till vilka regler som behövs för att vårt samhälle ska kunna fungera.

För centrala innehållet i Samhällsresurser och fördelning betyder detta att eleven

- Förstår sambandet mellan inkomster (veckopengen) och utgifter.